

τοῦτο τὸ πρωτοφανές τῆς διαδικασίας, ὅπερ μᾶλλον σκληρὸν ἢ πρωτοφανές ὑπέλαβεν ὁ Κλαύδιος.

Ἐν τούτοις ἐσκέφθησαν περὶ τῆς ποινῆς. Ἐπροτάθη ν' ἀνακουφίσωσι τὸν Τάνταλον, τὸν Ἰξίωνα ἢ τὸν Σίσυφον καὶ ν' ἀναθέσωσι τὸ ἔργον εἰς τὸν Κλαύδιον. Ἄλλ' εἶπεν ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ εἰς τὸν Κλαύδιον τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ αὐτὸς ἠδύνατο ἐπὶ τέλους ν' ἀνακουφισθῇ· ἀπεφασίσθη νὰ εὐρώσῃ ποινὴν ἣτις ὑποχρεοῦσα αὐτὸν εἰς ἀδιάκοπον ἐργασίαν, νὰ διεγείρῃ τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ διὰ ματαίων ἐλπίδων. Ὁ Αἰακὸς τὸν κατεδίκασε νὰ παίξῃ κύβους μὲ κερατίνην τρυπημένην· ἀμέσως ὁ Κλαύδιος ἤρχισε νὰ παίξῃ καὶ ἐχύνοντο οἱ κύβοι καὶ ἔσπευδε χωλαίνων νὰ συνάξῃ αὐτούς. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἐφάνη ὁ Καλιγόλας καὶ ἅμα εἶδε τὸν Κλαύδιον ἀπήτησεν αὐτὸν ὡς δούλον του. Προσήγαγε μάρτυρας ὅτι ἐμαστίγωσεν, ἐκυλάφισε καὶ πολυειδῶς ἐτιμώρησεν αὐτὸν ἄλλοτε ὡς δούλον. Πάραυτα ὁ Αἰακὸς τὸν ἐπεδίκασεν εἰς αὐτόν· ὁ δὲ Καλιγόλας ἐδώρησεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀπελεύθερόν του Μένανδρον.

Τοιαύτη ἡ ἀποθέωσις τοῦ Σενέκκᾶ ἴσως δὲν ἤρμοζεν εἰς τὸν θαυμαστὴν τῶν κακουργιῶν τοῦ Νέρωνος, εἰς τὸν ποιήσαντα τὴν ἀπολογία τῆς μητροκτονίας τοῦ αὐτοκράτορος, ἢ τοιαύτη μετὰ θάνατον ἐπίθεσις κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς Κλαυδίου, ὅστις ἐξ ἰδίας προαιρέσεως οὐδὲν ἔπραξε κακόν· ἀλλὰ τὸ ἔργον εἶναι εὐφυές καὶ τὰ πάντα ἐπιτρέπονται τῇ εὐφυΐᾳ.

Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΞΕΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΚΥΡΙΟΣ — ΚΥΡΙΑ

Ἡ τιμητικὴ προσφώνησις Κύριος, ἣς τοσαύτην σήμερον ποιοῦμεν χρῆσιν, ἠναγκασμένοι ὄντες νὰ συνοδεύωμεν δι'

αὐτῆς τὸ ὄνομα ἐκείνων πρὸς οὓς ἀποτεινόμεθα ὅπως μὴ σκαιοὶ καὶ ἀγροῖκοι ὑποτεθῶμεν, δὲν ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν ἐγχειριδίων τῆς ἐθιμοταξίας, οὐδὲ εἶναι ἀπλῆ μετάφρασις τοῦ γαλλικοῦ monsieur, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, μάλιστα δὲ οἱ μεταγενέστεροι καὶ οἱ Βυζαντινοὶ, ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῆς ἐπὶ περιστάσεων καθ' ὅλοκληριανόμοιων.

Ἐν τῇ μεταφράσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης ὑπὸ τῶν ἐβδομήκοντα, καὶ ἐν τῇ καινῇ διαθήκῃ εὐρίσκομεν πολλὰ παραδείγματα τῆς τοιαύτης χρήσεως ὡς: «Ἰδοὺ, κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ἡμῶν.» *) «Κύριε Μωϋσῆ, κώλυσον αὐτούς.» **) «Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ.» ***) Ὡσαύτως καὶ εἰς τοὺς πατέρας τῆς ἐκκλησίας: «Κυριέ μου Πέτρε.» †) «Δέομαι, κύριε Φουσκιανέ.» ††) καὶ «Κύριε ὦ ναύκληρε.» †††) ἔνθα περίεργος εἶναι ἡ παρένθεσις τοῦ κλητικοῦ ἐπιφωνήματος ὦ.

Ὁ γνωστὸς σχολιαστὴς τοῦ Ὁμήρου Εὐστάθιος, ὁ Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος, γράφει τὰ ἀκόλουθα περὶ τῆς λέξεως κύριος, ἐν πονηματίῳ ὅπερ φέρει τὴν παράδοξον ἐπιγραφὴν, Πρὸς τὸν βαρέως ἀκούοντα, εἶπερ ἱερωμένος ὦν καλεῖται παπᾶς: «Εἰ δὲ καὶ σὺ νὰ παξιοῖς τὸ θεῖον ὄνομα ὧ συνεκβάλλεται καὶ ὁ δεσπότης καὶ ὅσα τοιαῦτα ὑπεροχικά· ἀλλ' ἐγὼ εὐχομαι παπᾶς εἶναι. Οὐαὶ γάρ μοι, ὅτε ἀπαξιωθείην τῆσδε τῆς κλάσεως. Ἐγκρίνεται πολλαχού καὶ ὁ κύριος ἐπὶ ἀνθρώπων, ἔτι δὲ ὁ κύρις τὸ πατερικὸν καὶ οὕτω πνευματικώτερον. Οὐκ εἰς ἔλαττον δὲ τούτων ἐκπίπτειν ἐγνωσταὶ ὁ παπᾶς. Ὁ κύρις μὲν γὰρ οὔτε ἐλληνίζεται, καὶ ἀκραιφνῶς ἀνθρωπικότερόν ἐστιν, οὐδὲ καὶ θείας ἄλλης εὐχῆς ἐξήρτηται. Ὁ δὲ κύριος, εἰ καὶ ἀνωφορεῖ-

*) Γενεσ. ΙΘ. 2.

**) Ἀριθμ. ΙΑ. 28.

***) Ἰωάν., Δ'. 19.

†) Κλήμ. Ῥώμ., Ὁμιλ. 13,5. 20,5.—

††) Ἰππολυτ., σ. 287. ἔκδ. Oxford.

†††) Μόσχου, Δαιμωνάριον 55. ed Migne.—

εται ἐν πολλοῖς θεωνυμικῶς, ἀλλὰ τὰ
ἐπλείω κάτω ἰλυσπᾶται· ὅπου γε ἡ εὐ-
γενεὴς ἀττικὴ γλῶσσα τὸν κύριον ἐπὶ
ἀνδρὸς τίθησιν, ᾧ γυναῖκα ὁ νόμος συ-
νέξευξε, κυριεύειν ταγμένον.» †)

Ὁ κύριος παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς
ἐγένετο κατὰ συγκοπὴν κύρ, καὶ ἐλέ-
γετο πάντοτε μετὰ τοῦ ὀνόματος, ὅπως
καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς: κύρ Βασίλειε ††),
κλπ. Μόνον δὲ συνειθίζετο ὡς τίτλος
τοῦ δουκὸς Ἀθηνῶν, ὅστις Μέγας κύρ
προσηγορεύετο. Ἡ δὲ ἑτέρα συγκοπή, τὸ
πατερικόν, κατὰ τὸν Εὐστάθιον, κύ-
ρις, συνειθίζετο ἐπὶ ἱερωμένων· οὕτως
ἔλεγον: ὁ κύρις ὁ θεοφιλέστατος ἐπί-
σκοπος Θαλάσσιος, ὁ κύρις ὁ διάκονος
Εὐλόγιος, κλπ. †††).

Αἱ δὲ γυναῖκες, κατὰ τὸν Ἐπίκτη-
τον, *) κεῦθὺς ἀπὸ τεσσαρακαίδεκα ἐτῶν
ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν κυρίαὶ καλοῦνται. Ἡ
προσηγορία αὕτη, ἀπεδίδετο καὶ εἰς τὰς
θεὰς, ὡς ἐξάγομεν ἐκ τῶν ἐξῆς ἐπιγρα-
φῶν: Τῆς κυρίας Ἀρτέμιδος, **) τὴν
κυρίαν Ἰσιν ***) τὴν μεγίστην θεὰν
κυρίαν Ἰσιν. §)

Ἡ προσηγορία ὁμῶς αὕτη ἀφιλοκά-
λως συγκοπτομένη καὶ ὑποσκοριζομένη
ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν κατήντησε κύ-
ρᾶ, §§) καὶ κύρη. Οὕτως ὁ Εὐφραῖμ ἐν
ταῖς πράξεσιν Ἀβραμίου (κεφ. 56) λέ-
γει: αἶπεν ἡ κύρη, Ἀνάστα κύρι, ἀνελ-
θόντες καθευδήσωμεν.» Εὐτυχῶς ἐκ τῶν
δύο ταύτων μόνον τὸ πρῶτον ὑποκυριστι-
κὸν περιεσώθη μέχρι τῶν ἐλληνίδων δε-
σποινῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς, καίτοι
μὴ ἂν ἐρατεινότερον τοῦ δευτέρου.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

N. Γ. Π.

†) Eustathii, Opuscula. σ. 40 ed. Franco-
furt.

††) αὐτ. σ. 337.

†††) Βλ. ἀρκετὰ παραδείγματα ἐν Sophocles,
a Glossary of later ad Byzantine Greek. 1860.
σ. 397.

*) Ἐπίκτητ., ἐγχειρ. 62.

**) Boeckh, Corpus Inscript. Gr. No 4470.

***) αὐτ., Addend. ἀρ. 4928. 6.

§) αὐτ. 4930 6.

§§) τῆς κυρῆς Ἑλένης. Πορφυρογενν. σ. 647
Sophocles ἐν.λ.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΤΟΥ

ΔΙΑΒΟΛΟΥ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ

(Συνέχεια.)

ΡΟΒΙΝΟΣ

Αὐτὸ θὰ πράξω ἀκριβῶς.

ΜΑΡΚΕΣΙΟΣ

Καὶ τὸ λέγει αὐτὸ μὲ ἓνα τόνον...
μὲ μίαν βεβαιότητα...

ΡΟΒΙΝΟΣ

Τὴν ὅποιαν θὰ ἐννοήσητε, ἀρκεῖ νὰ λά-
βητε τὸν κόπον νὰ μὲ ἀκούσητε. (Κάθηται.)
Διότι, τέλος, κύριε μαρκέσιε, ἄς ὁμι-
λήσωμεν λογικῶς. Ὅταν ποθῆ τις νὰ
ἀντιπροσωπεύῃ χώραν ὡς ἡ Γαλλία,
πρέπει νὰ φέρῃ εἰς τὴν πρωτεύουσάν
ὅπου τὸν πέμπει ὁ ἡγεμῶν, ὅλην τὴν
ἀξιοπρέπειαν, ὅλας τὰς ἀρετὰς αἵτινες
ἐξευγενίζουσι τὸν ἄνθρωπον καὶ τιμῶσι
τὸ ἔθνος τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει.

ΜΑΡΚΕΣΙΟΣ (ἀγερώχως.)

Ἄλλὰ νομίζω, κύριε, ὅτι τίποτε ἐκ
τούτων δὲν λείπει ἀπὸ τὸν μαρκέσιον
Λορμίαν. Βλαστὸς περιφανοῦς ἰσπανι-
κῆς οἰκογενείας, πολιτογεγραμμένος εἰς
τὴν Γαλλίαν ἕνεκα σπουδαίων ὑπηρε-
σιῶν προσφερθεισῶν εἰς τὴν χώραν,
κάτοχος ἀπείρου περιουσίας, ἐπλάσθην
διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσω ἔθνος μέγα καὶ
εὐγενές. Ἐπὶ πᾶσιν, εὐαρεστοῦνται νὰ
μοὶ ἀποδίδωσι προτερήματά τινα, καὶ
ἢ ἐπὶ τιμιότητι φήμη μου...

ΡΟΒΙΝΟΣ

Ἐξέλιπε πρὸ τοῦ κέρδους ἀδίκου
δίκης. Διότι τὸ ἠξεύρετε κάλλιον παν-
τὸς ἄλλου, ὑμεῖς ὅστις ἠγείρατε τὴν
δίκην ταύτην, ὑμεῖς ὅστις τὴν ἐξηκα-
λουθήσατε μετὰ τῆς αὐτῆς λυσσώδους
ἐπιμονῆς...

ΜΑΡΚΕΣΙΟΣ

Ἐὰν δὲν ἔχετε ἄλλα ὅπλα ἐναντίον
μου, δὲν πολυφοβοῦμαι τὰς ἐπιθέσεις
σας. Λοιπὸν, κύριε, ἄς διακόψωμεν